न स वीरो न मातङ्गो नच सोऽश्वोऽस्ति भारत। यः सहेत गदावेगं मम क्रुद्धस्य संयुगे।
सृञ्जयैः सह कैकेयैर्वृष्णीनां वृषभेण च। कथं स्विद्युधि कौन्तेय न राज्यं प्राप्नुयामहे।
शत्रुहस्तगतां राजन् कथं स्विन्नाहरेर्महीं। इह यत्नमुपाहृत्य बलेन महताऽन्वितः।
इति श्रीमहाभाते आरण्यपर्व्वणि अर्ज्जुनाभिगमनपर्व्वणि भीमवाक्ये त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः॥ ३३ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ स एवमुक्तस्तु महानुभावः सत्यव्रतो भीमसेनेन राजा। अजातशत्रुस्तदनन्तरं वै धैर्य्यान्वितो वाक्यमिदं बभाषे।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ असंशयं भारत सत्यमेतद्यन्मां तुदन् वाक्यशल्यैः क्षिणोषि। न त्वां विगर्हे प्रतिकूलमेव ममानयाद्धि व्यसनं व आगात्। १२५५

अहं ह्यक्षानन्वपद्यं जिहीर्षन् राज्यं सराष्ट्रं धृतराष्ट्रस्य पुत्रात्। तन्मां शठः कितवः प्रत्यदेवीत् सुयोधनार्थं सुबलस्य पुत्रः।
महामायः शकुनिः पार्व्वतीयः सभामध्ये प्रवपन्नक्षपूगान्। अमायिनं मायया प्रत्यजैषीत्ततोऽपश्यं वृजिनं भीमसेन।
अक्षांश्च दृष्ट्वा शकुनेर्यथावत् कामानुकूलानयुजो युजश्च। शक्यं नियन्तुमभविष्यदात्मा मन्युस्तु हन्यात् पुरुषस्य धैर्य्यं।
यन्तुं नात्मा शक्यते पौरुषेण मानेन वीर्य्येण च तात नद्धः। न ते वाचो भीमसेनाभ्यसूये मन्ये तथा तद्भवितव्यमासीत्।
स नो राजा धृतराष्ट्रस्य पुत्रो न्यपातयद्व्यसने राज्यमिच्छन्। दास्यञ्च नोऽगमयद्भीमसेन यत्राभवच्छरणं द्रौपदी नः। १२६०
त्वञ्चापि तद्वेत्थ धनञ्जयश्च पुनर्द्यूतायागतांस्तां सभां नः। यन्मांऽब्रवीद्धृतराष्ट्रस्य पुत्रः एकग्रहार्थं भरतानां समक्षं।
वने समा द्वादश राजपुत्र यथाकामं विजितमजातशत्रो। तथाऽपरञ्चाविदितञ्चरेथाः सर्व्वैः सह भ्रातृभिश्छद्मगूढः।
त्वाञ्चेत्श्रुत्वा तात तथाचरन्तमवभोत्स्यन्ते भारतानाञ्चराश्च। अन्यांश्चरेथास्तावतोऽब्दांस्तथा त्वं निश्चित्य तत्प्रतिजानीहि पार्थ।
चरैश्चैनो विदितः कालमेतं युक्तो राजन्मोहयित्वा मदीयान्। ब्रवीमि सत्यं कुरुसंसदीह तवैव ता भारत पञ्चनद्यः।
वयञ्चैतद्भारत सर्व्व एव त्वया जिताः कालमपास्य भोगान्। वसेम इत्याह पुरा स राजा मध्ये कुरूणां स मयोक्तस्तथेति। १२६५
तत्र द्यूतमभवन्नो जघन्यं तस्मिन् जिताः प्रव्रजिताश्च सर्व्वे। इत्यञ्च देशाननुसञ्चरामो वनानि कृच्छ्राणि च कृच्छ्ररूपाः।
सुयोधनश्चापि न शान्तिमिच्छन् भूयः स मन्योर्व्वशमन्वगच्छत्। उद्योजयामास कुरूंश्च सर्व्वान् ये चास्य केचिद्वशमन्वगच्छन्।
तं सन्धिमास्थाय सतां सकाशे को नाम जह्यादिह राज्यहेतोः। आर्य्यस्य मन्ये मरणाद्गरीयो यद्धर्म्ममुत्क्रम्य महीं प्रशासेत्।
तदैव चेद्वीरकर्म्माकरिष्यो यदा द्यूते परिघं पर्य्यमृक्षः। बाहू दिधक्षन्चारितः फाल्गुनेन किं दुष्कृतं भीम तदाऽभविष्यत्।
प्रागेव चैवं समयक्रियायां किं नाब्रवीः पौरुषमाविदानः। प्राप्तन्तु कालं त्वभिपद्य पश्चात् किं मामिदानीमतिवेलमात्थ। १२७०
भूयोऽपि दुःखं मम भीमसेन दूये विषस्येव रसं हि पीत्वा। यद्याज्ञसेनीं परिक्लिश्यमानां संदृश्य तत्क्षान्तमिति स्म भीम।
नत्वद्य शक्यं भरतप्रवीर कृत्वा यदुक्तं कुरुवीरमध्ये। कालं प्रतीक्षस्व सुखोदयस्य पङ्कं फलानामिव वीजवापः।
यदा हि पूर्व्वं निकृतो निकृन्तेत् वैरं सपुष्पं सफलं विदित्वा। महागुणं हरति हि पौरुषेण तदा वीरो जीवति जीवलोके।
श्रियञ्च लोके लभते समग्रां मन्ये चास्मै शत्रवः संनमन्ते। मित्राणि चैनमचिराद्भजन्ते देवा इवेन्द्रमुपजीवन्ति चैनं।
मम प्रतिज्ञाञ्च निबोध सत्यां वृणे धर्म्ममनृताज्जीविताच्च। राज्यञ्च पुत्राश्च यशो धनञ्च सर्व्वं न सत्यस्य कलामुपैति। १२७५

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि अर्ज्जुनाभिगमनपर्व्वणि युधिष्ठिरवाक्ये चतुस्त्रिंशोऽध्यायः॥ ३४ ॥